

INVENTORIES

S. Madushanka

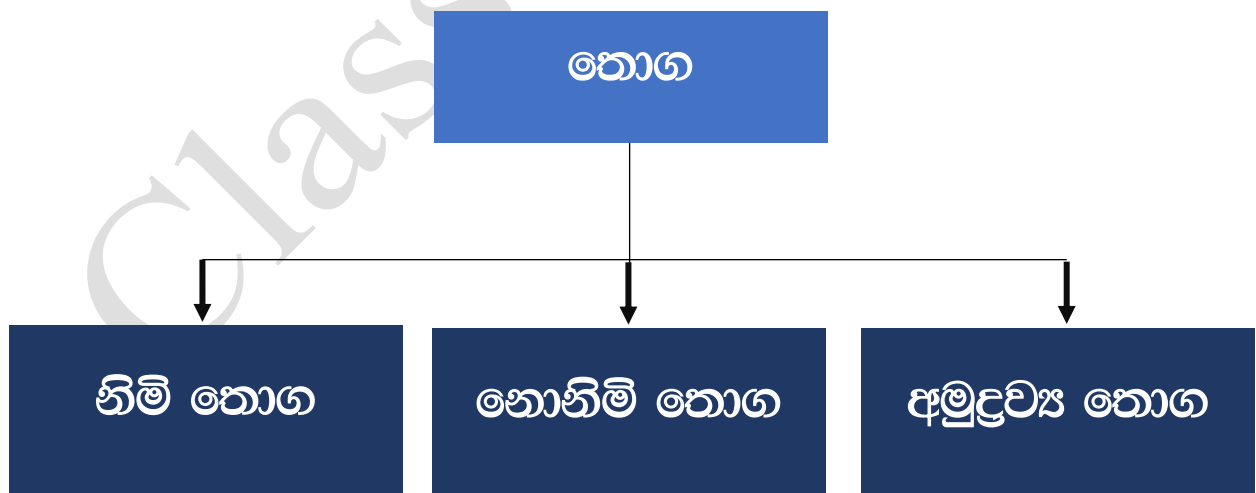
B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura

තොග

තොග යනු

- සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරික කටයුතුවලදී විකිණීමට තබා ගෙන ඇති නිමි තොග
- එවැනි විකිණීමක් සඳහා නිෂ්පාදනය වෙමින් පවතින නොනිමි තොග
- නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළ හෝ සේවා සැපයීමේදී පරිභෝජනය සඳහා තබා ගන්නා ද්‍රව්‍ය (අමුද්‍රව්‍ය තොග) වේ.

තොග පිරිවැය මූලිකාංග (Cost of Inventories)

- මිල දී ගැනුම් පිරිවැය (Cost of Purchase)
- පරිවර්තන පිරිවැය (Cost of Process)
- තොග වත්මන් ස්ථානයට හා තත්ත්වයට ගෙන ඒම සඳහා දරන ලද අනෙකුත් පිරිවැය (Other Cost)

ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය (Net Realizable Value)

තොගයක් සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරික කටයුතුවල දී විකිණිය හැකි ඇස්තමේන්තුගත මිලෙන් එම තොගය වැඩිදුරටත් සම්පූර්ණ කිරීමට දැරිය යුතු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය හා ඇස්තමේන්තුගත විකුණුම් වියදම අඩු කළ පසු ලැබෙන අගයයි.

$$\begin{array}{l} \text{ශුද්ධ} \\ \text{උපලබ්ධි} \\ \text{අගය} \end{array} = \begin{array}{l} \text{ඇස්තමේන්තු} \\ \text{ගත විකුණුම්} \end{array} - \left(\begin{array}{l} \text{තොගය තවදුරටත්} \\ \text{සකස්} \\ \text{කිරීමට දැරීමට සිදු} \\ \text{වන වියදම්} \end{array} + \begin{array}{l} \text{ඇස්තමේන්තු} \\ \text{ගත විකුණුම්} \\ \text{වියදම්} \end{array} \right)$$

ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 020 අනුව ව්‍යාපාරයක නොග
මැනිය යුත්තේ පිරිවැය හෝ ශුද්ධ
උපලබ්ධි අගය යන දෙකෙන් අඩු අගය මතයි.

ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය තීරණය කිරීමේ ක්‍රම

නොගවුල පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගයෙන් අඩු
අගයට නොගය ගණනය කිරීමේ දී නොග පිරිවැය හා
ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය තීරණය කිරීමට පාදක කර ගන්නා
ක්‍රම මෙයින් අදහස් වේ.

- 1) අයිතම් ක්‍රමය
- 2) කාණ්ඩ ක්‍රමය

පිරිවැය සූත්‍ර (Cost Formulas)

තොග පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය ගණනය කිරීමට පෙර ඉතිරි තොගය කුමන මිලට ගැනුම්වලින් / කුමන නිෂ්පාදනයෙන් නියෝජනය වන්නේ ද යන්න නිශ්චය කළ යුතුය.

පිරිවැය සූත්‍රවලින් කෙරෙන්නේ අවසාන තොගය එලෙස කුමන ගැනුම්වලින් හෝ කුමන නිෂ්පාදනයෙන් නියෝජනය වන්නේ ද යන්න තෝරා ගැනීමට පදනමක් සැපයීමයි. ඒ සඳහා පාදක කර ගන්නා ක්‍රම කිහිපයකි.

විශේෂිතව හඳුනාගත හැකි තොග හැර අනෙකුත් වෙළෙඳ තොගවල පිරිවැය ගණනය කිරීම සඳහා පහත පිරිවැය සූත්‍ර, තොග ප්‍රමිතයන් නිර්දේශ කර ඇත.

- ප්‍රථම ලැබීම් ප්‍රථම නිකුත් කිරීමේ ක්‍රමය (First in First Out) (FIFO)
- හරිත සාමාන්‍ය පිරිවැය ක්‍රමය (WAC)

ප්‍රථම ලැබීම් ප්‍රථම නිකුත් කිරීමේ ක්‍රමය (FIFO)

මෙහිදී ප්‍රථමයෙන් ගබඩාවට යවන ලද තොගය ප්‍රථමයෙන් නිකුත් කරන්නේ යැයි උපකල්පනය කෙරේ. මේ අනුව අවසානයට ලද භාණ්ඩ වලින් අවසන් තොගය සමන්විත වේ.

නමුත් මෙහිදී ඵලෙස ප්‍රථමයෙන් ලද භාණ්ඩ ප්‍රථමයෙන් නිකුත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් නොවන අතර ප්‍රථමයෙන් ලද භාණ්ඩවල මිල පදනම් කර ගනිමින් නිකුත් කිරීමේවල අගය ගණනය කිරීම සිදු කෙරේ.

හරිත සාමාන්‍ය පිරිවැය ක්‍රමය (WAC)

මෙහි දී යම් නිශ්චිත දිනකට ගබඩාවේ පවතින තොගයෙහි බර තබන ලද සාමාන්‍ය වටිනාකම මත පදනම් වෙමින් ද්‍රව්‍ය නිකුත් කිරීමේ මිල තීරණය කෙරේ. මෙහිදී බර තබනු ලබන්නේ ඒදිනට අදාළ තොගයෙහි වටිනාකම, තොග ඒකක ගණනෙන් බෙදීමෙනි.

එනම්,

$$\text{හරිත සාමාන්‍ය මිල} = \frac{\text{නිකුත් කරන දිනට තොග වටිනාකම}}{\text{නිකුත් කරන දිනට තොග ඒකක ප්‍රමාණය}}$$

නොග වියදමක් ලෙස හඳුනා ගැනීම

නොග වියදමක් ලෙස හඳුනා ගන්නා අවස්ථා දෙකකි.

- 1) නොගය විකුණනු ලැබූ විට විකිණූ නොග සම්බන්ධයෙන් පොත්වල පවතින අගය හෙවත් ඒවායේ ධාරණ අගය විකුණනු ලැබූ කාලයට අදාළ වියදමක් ලෙස හඳුනාගත යුතුය. මෙය විකුණුම් පිරිවැය ලෙස හඳුන්වයි.
- 2) නොගයෙහි අගය ශුද්ධ උපලබ්ධි අගය දක්වා කපා හළ විට එමගින් ඇති වන අලාභය වියදමක් ලෙස හඳුනා ගත යුතුය.

2021

2022

2023

උසස් පෙළ

ගිණුම්කරණය

ආර්ථික විද්‍යාව

ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

2021

2022

සාමාන්‍ය පෙළ

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය

තනි හෝ කණ්ඩායම් පන්ති
(English & Sinhala Medium)

0763655550

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura